

N:o 83.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 21 Maj 1885.
— — — — Andra Kammaren den 21 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 7 och Memorial N:o 12.)

Till Konungen.

Uti nådig proposition af den 25 sistlidne Februari har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen öfverlemnadt förslag till ny förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Vid behandling af denna nådiga proposition har Riksdagen, under gillande af hufvudgrunderna för författningsförslaget, dock funnit åtskilliga förändringar i detsamma nödiga, hvilka Riksdagen nu går att under de särskilda paragraferna i förslaget närmare angifva, med undantag för vissa mindre redaktionsförändringar, som ej torde påkalla särskild motivering.

§ 1.

Till vinnande af större öfverensstämmelse med författningens rubrik har Riksdagen ansett de i denna paragraf förekommande orden »Handel med» böra utbytas mot orden »Försäljning af».

För att redan i förordningens början fullständigt angifva dess omfattning, har Riksdagen ansett de i 35 § af Eders Kongl. Maj:ts förslag omhandlade bestämmelser, sådana Riksdagen funnit dem böra formuleras, böra i § 1 intagas såsom ett särskildt moment.

Härvid har Riksdagen funnit drycker af högre alkoholhalt än 25 procent desto hellre böra i afscende å den förevarande lagstiftningen likställas med bränvin och sprit samt andra brända eller destillerade spirituösa drycker äfvensom drycker, hvilka äro dermed tillagade, som enligt gällande tulltaxa vin af berörda alkoholhalt skall tullbehandlas såsom likör. Riksdagen har därför gifvit ifrågavarande stadgande den lydelse, som i bilagda författningsförslag under § 1 mom. 2 finnes angifven.

§ 2.

Uti denna paragraf förekom i det af Eders Kongl. Maj:ts till Riksdagen öfverlemnade förslag ett mom. 2, så lydande:

»Hvad i öfrigt i denna förordning bestämmes om handel med bränvin vare ej tillämpligt å partihandel, utan gälle endast minuthandel och utskänkning.»

I enlighet härmed hade uti förslagens följande paragrafer orden »bränvinshandel», »bränvinsförsäljning», »handel med bränvin» och »försäljning af bränvin» erhållit en speciel betydelse, afvikande från den, hvilken orden hafva i det allmänna språkbruket samt i förslagens rubrik och 1:sta paragraf. Då den härigenom vunna korthet i uttryckssättet åstadkommits på bekostnad af lagens tydlighet, och det med skäl kunde befaras, att åtminstone den stora allmänheten derigenom komme att vilseledas, har Riksdagen ansett de i gällande lag förekommande orden »minuthandel med eller utskänkning af bränvin» böra i stället för ofvanberörda generella uttryck i följande paragrafer användas, till följd hvaraf Riksdagen låtit ifrågavarande moment utgå och i öfverensstämmelse härmed i förordningens följande paragrafer vidtagit erforderliga redaktionsförändringar.

§ 3.

Enär Riksdagen, enligt hvad nedan angifves, ansett momentet 7 af 26 § i Eders Kongl. Maj:ts förslag böra utgå, har förevarande paragraf måst i öfverensstämmelse härmed omredigeras.

§ 8.

Då erfarenheten visat, att klagomål öfver de åtgärder, som magistraten, enligt nu gällande, i denna paragraf upplagna bestämmelse, är skyldig vidtaga, ej hunnit blifva slutligen afgjorda innau Juli månads utgång, då enligt nästa paragraf auktion å rättigheterna skall hållas, har Riksdagen ansett den föreslagna tiden »inom första hälften af April» böra ändras till »innan Januari månads utgång».

I sammanhang härmed har Riksdagen, för vinnande af större tydlighet, i mom. 2 tillagt orden »inom samma tid».

§ 13.

Eders Kongl. Maj:ts förslag innehöll i 13 § ett stadgande derom, att rättighet till bränvinsutskänkning för kortare tid än år skulle vid läger eller der trupp eljest vore för flera dagar sammandragen kunna af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelas, när befälhafvande militärchef derom gjort anmälan.

Riksdagen, som i skrifvelse den 10 Maj nästlidna år anhöll om Eders Kongl. Maj:ts godkännande af en utaf Riksdagen beslutad lagändring, innefattande förbud mot meddelande af dylik rättighet, har icke funnit skäl vara anförda, som kunnat rubba den sålunda af Riksdagen uttalade mening, hvadan Riksdagen, med hänvisning till hvad uti berörda skrifvelse anförts, gifvit förevarande paragrafs 1:sta mom. den förändrade lydelse, som återfinnes i bilagda författningsförslag.

§ 18.

För att omöjliggöra den tolkning, att bolag ej skulle vara skyldigt att afstå de afgifter, som erlades för utskänkings- eller minuthandels-

rättigheter, hvilka enligt § 15 mom. 3 af bolag åt annan öfverlåtits, har Riksdagen i denna del förtydligat § 18 mom. 2.

Då, efter hvad Riksdagen har sig bekant, vissa bränvinsbolags räkenskaper lemnat åtskilligt öfrigt att önska i fråga om fullständighet och tydlighet, har Riksdagen, för att åstadkomma en förbättring i detta hänseende och tillika göra det möjligt att erhålla statistiska uppgifter rörande bolagens verksamhet, låtit i berörda moment en bestämmelse inflyta derom, att bolagens räkenskaper skola föras enligt de föreskrifter och formulär, som af Finansdepartementets kontroll och justeringsbyrå utfärdas.

På det att den i samma moment omförmälda revision måtte i tid afslutas, har Riksdagen tillagt den föreskrift, att revisionsberättelsen skall aflemnas före Februari månads utgång.

§ 22.

Under godkännande i öfrigt af de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna grunder för bränvinsmedlens fördelning, har Riksdagen emellertid funnit en ändring deri böra vidtagas. Då landstinget hittills af ifrågavarande medel — beräknade till det belopp, hvartill de uppgingo under försäljningsåret 1882—1883, eller 4,997,805 kronor — uppburit 633,208 kronor 91 öre, skulle deras andel deraf enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag kommit att höjas ända till 1,370,695 kronor. Den till stöd härför uttalade åsigt, att bränvinsmedlen derigenom antagligen komme att användas bättre, än om de skulle, utportionerade i små belopp, tillfalla de särskilda landsbygdskommunerna, kan Riksdagen icke till fullo dela. Den tillökning i inkomst, som genom den sålunda föreslagna fördelning komme att tillfalla landstingen, blefve så betydande, att utdebiteringen af landstingsskatt i allmänhet kunde väsentligen minskas och inom åtskilliga län inskränkas till en obetydlighet. Någon afsevärd svårighet att anskaffa nu erforderliga medel har dock icke visat sig ega rum för landstingen, och landstingsskatten har i allmänhet icke varit någon särdeles tryckande tunga. Vid sådant förhållande har Riksdagen funnit sig kunna antaga, att det skulle vara af större gagn att åt landsbygdskommunerna bereda ökade tillgångar. Mången kommun erhöles derigenom ett väl behöfligt bidrag till fyllande af de ständigt växande kommunala behofven, hvilka bland annat genom höjandet af existensminimum och vissa personliga afgifters borttagande börjat blifva för landsbygdens befolkning allt mera tryckande. Riks-

dagen har därför vidtagit sådan ändring i 2 mom. af ifrågavarande paragraf, att af det belopp, som enligt samma moment skall från Statskontoret fördelas på rikets särskilda landstingsområden, landstinget och vederbörande hushållningssällskap ega att uppbära hvartdera en fjerdedel, samt landsbygdskommunerna hälften, att dem emellan fördelas efter folkmängden.

§ 23.

Då den i § 23 afsedda bränvinsförsäljning på landet enligt § 10 icke i någon händelse får ega rum utan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes medgifvande, har Riksdagen funnit den i 1 mom. af förevarande paragraf i Eders Kongl. Maj:ts förslag förekommande särskilda bestämmelse derom, att försäljningsställe å landet ej må förläggas stad eller köping närmare än en half mil utan att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter särskild pröfning och vederbörandes hörande det medgifvit och bestämt vilkoren därför, kunna såsom öfverflödig utgå.

§ 26.

I 26 § mom. 1 har Riksdagen vidtagit en redaktionsförändring, hvaraf tydligare framgår, att minuthandel med bränvin å sön- och helgdagar är förbjuden.

Tiden för början af bränvinsutskänkning å söcknedagar har Riksdagen funnit böra framflyttas till kl. 7 på morgonen och i sådant syfte ändrat mom. 2 af nämnda paragraf.

Det i samma moment i Eders Kongl. Maj:ts förslag intagna förbud mot dylik utskänkning å dagen näst före sön- eller helgdag efter kl. 7 eftermiddagen har Riksdagen icke kunnat godkänna utan låtit detsamma utgå.

Lika med Eders Kongl. Maj:t har Riksdagen velat stadga en viss inskränkning i rätten till bränvinsutskänkning å sön- eller helgdagar. Denna inskränkning, hvilken syntes Riksdagen lämpligast kunna formuleras lika för stad och land, har Riksdagen ansett icke böra göras allt för genomgripande, för att icke dels fresta till lagöfverträdelser, dels medföra olägenheter af afsevärd beskaffenhet. Sålunda har Riksdagen funnit utskänkning å sådan dag i allmänhet böra tillåtas allenast vid måltider åt spisande gäster, men icke kunnat biträda det af Eders

Kongl. Maj:t i fråga om stad framställda förslag, att utskänkning derstädes skulle få ega rum endast vid middagstiden och under högst tre timmar, enligt förordnande af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter kommunalstyrelsens hörande. På dessa skäl har Riksdagen omredigerat hithörande delar af ifrågavarande paragraf, på sätt bilagda författningsförslag utvisar.

I öfverensstämmelse med Riksdagens förenämnda beslut rörande 13 § har Riksdagen låtit det af Eders Kongl. Maj:t uti § 26 föreslagna mom. 7 utgå.

§ 28.

Den i mom. 2 af 28 § i Eders Kongl. Maj:ts förslag förekommande skärpning af nuvarande bestämmelse rörande brännvins utlemnande till minderårig, hvarigenom härutinnan gällande förbud skulle utsträckas jemväl till minuthandelsställen, har Riksdagen funnit öfverflödig, då den egentliga grunden för ifrågavarande förbud lärer vara, att minderårige ej böra utsättas för kroglivvets frestelser. Riksdagen har därför ansett förevarande mom. böra i öfverensstämmelse med nu gällande lag erhålla den lydelse, som återfinnes i bilagda författningsförslag.

§ 33.

Den ur gällande brännvinsförsäljningslag i Eders Kongl. Maj:ts förslag upptagna bestämmelse om brännvins beskaffenhet har Riksdagen, med hänsyn till den förändrade uppfattning om finkelolja skadlighet, som numera med stöd af anställda rön vunnit fotfäste, funnit icke böra, åtminstone i dess nuvarande form, upprätthållas, och detta desto mindre som, enligt hvad erfarenheten visat, det icke låter sig göra att absolut rena brännvin från finkelolja, i följd hvaraf en bestämmelse derom omöjlig kan strängt efterlefas. Att borttaga hvarje föreskrift om brännvins rening har dock synts Riksdagen betänkligt, enär detta må hända kunde medföra, att råbrännvin omedelbart utsläpptes till förbrukning. Riksdagen har därför gifvit 33 § den förändrade lydelse, som bilagda författningsförslag utvisar.

§§ 35 o. ff.

Enär, af ofvan angifven anledning, 35 § af Eders Kongl. Majts förslag såsom särskild paragraf utgått, hafva de följande paragrafernas nummerföljd måst undergå ändring.

I Eders Kongl. Maj:ts förslag förekom efter § 57 ett så lydande stadgande:

»Rörande förbud mot införsel af bränvin till Lappmarken gäller hvad derom särskildt är stadgadt.»

I afseende å berörda ämne har Eders Kongl. Maj:t lemnat Riksdagen tillgång till åtskilliga handlingar, i hvilka Riksdagen emellertid icke funnit den ledning för omdömet, huru vida bibehållandet af här afsedda bestämmelser må anses önskligt eller icke, att Riksdagen derå velat grunda ett bestämdt uttalande i sådant hänseende.

Men i betraktande af de betänkligheter emot införselsförbudets bibehållande, som nu blifvit uttalade, har Riksdagen icke trott det vara lämpligt att åt detsamma bereda helgd af lag, stadgad af Konung och Riksdag gemensamt, och i följd häraf beslutit i frågavarande punkt ur förslaget utgå.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen funnit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga förslag icke kunna oförändradt bifallas, men deremot för sin del i ett sammanhang beslutit en förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, af den lydelse Bilagan Litt. A till denna skrifvelse utvisar.

Med undersåtlig vördnad:

Stockholm den 21 Maj 1885.

Bil. Litt. A.**Förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.**

§ 1.

1. Försäljning af bränvin delas i partihandel, minuthandel och utskänkning.

2. Hvad i denna förordning är stadgadt om försäljning af bränvin skall, med undantag af den i § 33 meddelade föreskrift om bränvinets beskaffenhet och styrka, gälla äfven för sprit samt andra brända eller destillerade in- eller utländska spirituösa drycker äfvensom för drycker, hvilka äro dermed tillagade eller hålla en högre alkoholhalt än 25 procent.

§ 2.

Vid partihandel vare minsta tillåtna försäljningsbeloppet 250 liter samt vid minuthandel en liter, och får hvad såldt blifvit icke i mindre belopp än det minsta, som i hvarterda fallet säljas må, utlemnas eller mellan flera köpare fördelas; ej heller får något af det sålda på försäljningsstället förtäras.

§ 3.

Vid utskänkning må bränvin försäljas till huru ringa belopp som helst, vare sig till förtäring på stället eller till afhemtning, dock med det undantag, hvarom i § 13 mom. 2 här nedan sägs.

§ 4.

1. Ej må någon tillhandaga allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp än han sjelf eger försälja.

2. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.

§ 5.

1. Rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej tilldelas eller öfverlätas å annan än den, som har medborgerligt förtroende, gjort sig känd för ordentlighet, kan försvarligt skriva och räkna, råder öfver sig och sitt gods samt pröfvas i öfrigt till rörelsens utöfvande lämplig vara.

2. Med undantag för vinhandel må minuthandel med eller utskänkning af bränvin icke vara förenad med annan handel, till hvars bedrivande särskild anmälan erfordras.

3. Den, som enligt nådiga förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin icke får med sådan sig befatta, äfvensom apotekare må ej tilldelas rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin.

§ 6.

1. Rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i stad innehafves på grund af burskap eller särskildt privilegium, tillkommet innan nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, må fortfarande, så länge den ej uppsäges eller förverkas, åtnjutas, dock endast i hittills gällande utsträckning.

2. Burskap, som meddelats efter det nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för bränvins försäljning blef till efterlefnad gällande, medför ej rätt till minuthandel med eller utskänkning af bränvin.

§ 7.

1. Har för gästgifveri å landet vid den tid, då nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bränvin

blef till efterlefnad gällande, utskänkingsrättighet utöfvats och sedermera icke upphört; då må samma handel, så framt rättigheten dertill icke varder uppsagd eller förverkad, fortfarande tillgodonjutas, dock endast af den, som, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, var egare till sådant gästgifveri, och af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri, sjelf eller genom annan behörig person, besörjer.

2. Eges sådant gästgifveri af kommun eller annan menighet eller af bolag, å hvilket de i § 9 mom. 2 befintliga föreskrifter icke äro tillämpliga, då må rättigheten till bränvinsutskänkning af samma kommun, menighet eller bolag under förestående villkor tillgodonjutas under loppet af tjugu år, räknade från den dag, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande.

3. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utövas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

§ 8.

1. I stad skall magistraten hvarje år inom utgången af Januari månad för Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uppgifva de näringsidkare, hvilka rätt till minuthandel med eller utskänkning af bränvin tillkommer på grund af stadgandet i § 6 mom. 1.

2. För hvarje år skall inom samma tid, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva hörde blifvit, magistraten till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifva utlåtande, huruvida derjemte rättighet att då idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin må andra personer för högst tre år tilldelas och, i sådant fall, föreslå försäljningsställes antal, äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje försäljningsställe finnas må, i fall föreskrift jemväl i sistnämnda hänseende anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot både magistratens och stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådane

näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligen låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbjudna för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbjudas. Auktionsanbudena pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af bränvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbjudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det litertal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbudena antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplåtna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före Juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af Mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall innan slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom det må ske, hvarefter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, innan April månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämma ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman bifall tillstyrkt, sände, inom tre veckor från det kommunalstämma blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens yttrande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande in. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fatte der sitt beslut och gifve det kommunalnämndens ordförande till känna.

2. Der fråga uppstår, att rättighet till minuthandel med bränvin i socken må beviljas, förfares på lika sätt, som om utskänkning nu stadgad är.

§ 11.

1. De enligt näst föregående paragraf medgifna försäljningsrättigheterna i socknen varde derefter inom Augusti månads utgång på offentlig auktion, som minst fjorton dagar förut skall vara genom kungörelse i socknens kyrka tillkännagifven, utbudne för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbudas. Kommunalnämnden pröfve de anbud, som dervid göras, och ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den minuthandel med och utskänkning af bränvin inom köping, hvilken eljest skall, enligt

nästföregående mom., å auktion utbjudas, må åt bolag, som inom köpingen för ändamålet bildats, öfverlätas.

§ 12.

Den, som uppsagt eller förverkat rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må ej ånyo vinna rättighet till dylik handel annorlunda än i § 9 eller § 11 medgifves.

§ 13.

1. Vid sådan helsobrunn eller badort, der särskild läkare finnes anstald, på passagerarefartyg eller der värdshusrörelse af annan anledning kan för någon del af året tillfälligtvis vara af omständigheterna påkallad, dock ej vid läger eller der trupp eljest är för flera dagar sammandragen, må för kortare tid än år rättighet till bränvinsutskänkning meddelas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, när vederbörande derom gjort anmälan.

2. Rättighet till utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt hufvudsäte. Sådan utskänkning må endast ske till förtäring ombord å fartyget, och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att jemväl i öfrigt dervid föreskrifva de inskränkningar, som kunna finnas nödiga.

3. Då rättighet till bränvinsutskänkning enligt denna paragraf meddelas, underrätte Kongl. Maj:ts Befallningshafvande derom vederbörande i och för den åtgärd, som på taxeringsmyndigheterna ankommer.

§ 14.

Försäljningsåret räknas för stad från den 1 Oktober och å landet från den 1 November.

§ 15.

1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlätas, utan att denne i

stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.

3. Bolag i stad eller köping, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin i staden eller köpingen, får icke denna rätt på annan person öfverlåta; men skulle sådant bolag vilja mot bestämd, till bolaget erlagd afgift åt annan upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna utskänkings- eller minuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den inkomst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

§ 16.

1. För hvarje sådan näringsidkare, hvarom förmåles i § 8 mom. 1, skall årligen, så länge hans rättighet fortfar, den nämnd, som för bevillingstaxering satt är, beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att af honom under det nästföljande försäljningsåret i staden föryttras, i fall han sin rätt till bränvinsförsäljning då fortfarande utöfvar.

2. Näringsidkare, som icke inom 14 dagar från det taxeringsnämndens förrättning blifvit avslutad sin rätt till bränvinsförsäljning

hos magistraten uppsagt, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

3. Hvarje år, så länge sådan rättighet till bränvinsutskänkning, hvarom förmäles i § 7 mom. 1, tillkommer innehafvare af gästgifveri å landet, skall, innan bevillningstaxeringsnämnden för socknen sammanträder, kommunalnämnden beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att under det nästföljande försäljningsåret å gästgifveriet försälas, i fall rättigheten der fortfarande utöfvas. Taxeringsnämnden pröfve beräkningen och bestämme det litertal, för hvilket afgift skall erläggas.

4. Gästgifvare, som icke inom en månad från det taxeringsnämndens förrättning blifvit avslutad hos kommunalnämnden uppsagt den rätt till bränvinsutskänkning, hvarom ofvan förmäles, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

§ 17.

Vid den beräkning, som i näst föregående paragraf föreskrifves, må litertalet för hvarje rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvarterda slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 eller å landet 1,500 liter.

§ 18.

1. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt ofvan berörda §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

2. Då i stad all minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat,

likasom ock de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlättelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3. Bolagets räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i Januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Öfverståthållareembetet. Berättelse öfver revisionen skall före påföljande Februari månads utgång meddelas stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda vinstmedel utgå. Vågrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; och vare bolaget pliktigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

§ 19.

Årsafgift för rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin skall för hvarje halfår förskottsvis erläggas och inbetalas till vederbörande uppbördsman.

§ 20.

1. Afgiften för utskänkning, dertill på grund af § 13 rättighet meddelats, bestämmes af den för bevillningstaxering näst derefter sammanträdande nämnd, men får ej understiga det belopp, som för den ifrågavarande tiden svarar mot den afgift, hvilken enligt de i §§ 17 och 18 stadgade beräkningsgrunder för år minst utgå bör. Skulle tiden ej uppgå till 14 dagar, må dock afgifterna ej för kortare tid beräknas. Innan utskänkningen må företagas, skall nyssnämnda belopp förskottsvis erläggas till vederbörande uppbördsman.

2. Afgiften för rätt till utskänkning å passagerareångbåtar skall uppbäras i den stad eller kommun, der rederiet har sitt hufvudsäte.

§ 21.

1. Öfver beslut, som taxeringsnämnd, jemlikt § 16 mom. 1 och mom. 3, meddelar i fråga om beräkning af det litertal bränvin, för hvilket försäljningsavgift skall erläggas, eller jemlikt § 20 rörande bestämmandet af sådan avgift, eger såväl den skattskyldige som vederbörande landsting, hushållningssällskap, stad, magistrat, socken eller kommunalnämnd att hos pröfningsnämnd anföra besvär inom den tid och i den ordning, som för öfverklagande af taxeringsnämndens beslut i allmänhet äro bestämda; äfvensom pröfningsnämnd tillkommer att, ehvad dylikt beslut blifvit öfverklagadt eller ej, deri vidtaga förändringar, som finnas skälige; och må vidare klagan öfver pröfningsnämnds beslut, i den ordning förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i allmänhet bestämmer, fullföljas af dem, hvilka öfver taxeringsnämnds beslut, enligt hvad här ofvan sägs, ega besvär anföra.

2. Utan hinder af förd klagan skall försäljningsavgiften utgå efter det af taxeringsnämnd bestämda litertal, intill dess ändring deri blifvit vidtagen genom beslut, som vunnit laga kraft.

§ 22.

1. De avgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar; återstoden insättes i Statskontoret;

för annan stad, som ej deltagar i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

sju tiondedelar tillfalla staden;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insättas i Statskontoret;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

sex tiondedelar tillfalla staden;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insättas i Statskontoret;

för stad, som deltagar i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

fem tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insättas i Statskontoret;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

fyra tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insättas i Statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;

två tiondedelar till länets landsting;
 en tiondedel till länets hushållningssällskap.

I *köping*, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till Statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, eger landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvarterda en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.

§ 23.

1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg.

2. De rum, som nyttjas för utskänkingsrörelse, skola vara ljusa och luftiga, hafva en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.

§ 24.

1. Försäljningen må ej börjas förr, än besigtning å den lägenhet, der rörelsen skall drifvas, hållits i stad af stadsfiskal och på landet af kronobetjent jemte två personer utsedde af magistrat eller kommunalnämnd, samt besigtningmännen utfärdat bevis derom att föreskrifterna i näst föregående paragraf blifvit uppfyllda.

2. Hvad här föreskrifves gälle ock då försäljningsställe ombytes.

§ 25.

1. Å landet vare minuthandel med eller utskänkning af bränvin förbjuden på eller inom 0,2 mil från ställe, der auktion, marknad, torgdag, uppborädsstämma eller mönstring med beväringssmanskap hålles.

2. Vid annan till större folksamling ledande förrättning å landet eller der i stad vid tillfälle, som i nästföregående eller detta mom. omförmäles, anledning förekommer till enahanda förbud, ege för landet Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och i stad vederbörande polismyndighet att derom meddela föreskrift.

§ 26.

1. Minuthandel med bränvin må ega rum endast söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfara längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidigast klockan 7 på morgonen och i stad eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen.

3. Under sön- och helgdagar vare i allmänhet utskänkning af bränvin tillåten endast vid måtider åt spisande gäster.

4. Der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.

5. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.

§ 27.

1. Vid tider, då bränvinshandel enligt näst föregående § ej är tillåten, vare allt utlemnande af bränvin från försäljningsställe förbjudet.

2. Det vare ock förbjudet att, då utskänkning ej är medgifven, låta bränvin å utskänkingsställe förtäras.

§ 28.

1. Vid utskänkning skall lagad mat alltid vara att tillgå.
2. Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej heller å utskänkningsställe till minderårig.
3. Öfverlastad person får ej utdrifvas från utskänkningsställe, der han förtärt starka drycker, eller lemnas utan vård.

§ 29.

Under det minuthandel med eller utskänkning af bränvin pågår, får dörren till försäljningsrummet ej vara läst.

§ 30.

1. Der minuthandel med eller utskänkning af bränvin idkas, skall vara anbragt skylt, som utvisar rörelsen.
2. I försäljningsrummet skall ett exemplar af denna förordning vara anslaget.
3. Å gästgifveri, der rörelsen är mellan flere åbor fördelad, skall en af kronobetjent påtecknad uppgift om den tid, hvardera åbon är till bränvinsutskänkning berättigad, vara anslagen i försäljningsrummet hos den, som för tillfället rättigheten utöfvar.

§ 31.

I öppen salubod för handel med andra varor än bränvin äfvensom vid auktioner vare bränvinsutdelning äfven utan betalning förbjuden.

§ 32.

Byteshandel med bränvin vare lika med bränvinsförsäljning ansedd.

§ 33.

Bränvin, som är försatt med något för helsan skadligt ämne eller som icke är renadt eller hvars styrka ej uppgår till minst 46 procent, får ej vid minuterung eller utskänkning till salu hållas.

§ 34.

1. Ej vare någon berättigad att söka betalning för bränvin, som blifvit vid utskänkning utborgadt.

2. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än 3 liter utborgadt.

§ 35.

1. Polismyndighet i stad samt kronobetjent och kommunalnämnd å landet åligge tillse, att å ställe, der minuterung eller utskänkning af bränvin idkas, ordning samt de i denna författning meddelade föreskrifter noga iakttagas; och ega dessa myndigheter anbefalla stängning af lokalen och rörelsens inställande, när störande oordning förekommer eller anledning finnes att sådan befara.

2. Förekomma å gästgifveri eller å annat ställe, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin utöfvas, vid särskilda tillfällen oordningar af den art, att innehafvaren af rättigheten icke kan anses fortfarande lämplig att densamma utöfva, eller har någon af de enligt § 13 meddelade utskänkingsrättigheter visat sig föranleda störande oordningar, må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på anmälan i stad af magistraten eller stadsfullmäktige och på landet af socknens eller angränsande sockens kommunalnämnd, efter vederbörlig undersökning, ega att förenämnda rättighet inskränka eller indraga eller ock innehafvaren derifrån skilja; dock ege innehafvare af rättigheten i sådant fall att af redan erlagd försäljningsafgift återfå så stor del, som motsvarar den tid, hvarunder rättigheten ej utöfvats.

§ 36.

1. Å apotek må bränvin eller sprit hvarken säljas eller annorledes utlemnas utom för medicinskt ändamål uppå behörig läkares recept, för tekniskt behof, då det samma behörigen styrkes medelst intyg af magistratsledamot, kronobetjent, kommunalstämmas eller kommunalnämnds ordförande eller vice ordförande, och för vetenskapliga ändamål uppå skriftlig requisition af känd vetenskapsidkare; börande alla sådana recept, intyg och requisitioner å apoteken qvarhållas och der förvaras.

2. I afseende på försäljningen af sådana läkemedel, hvilka innehålla bränvin eller sprit, gälle hvad medicinalförfattningarne föreskrifva.

§ 37.

1. Då bränvin försändes sjöledes och någon del af saltsjön dervid befares, skall det vara underkastadt försegling och, på sätt i tullstadgan föreskrifves, förpassning.

2. Vid annan försändning af bränvin inom landet eger deremot förpassning icke rum; skolande dock bränvin, när det i större myckenhet än fyratio liter forslas landvägen inom en mil från kusten mellan norska gränsen och gränsen mellan Blekinge och Kalmar län, åtföljas af tillverkarens eller säljarens på tro och heder senast inom en vecka före uppvisandet afgifna bevis, att bränvinet icke blifvit i riket olofligen infördt.

§ 38.

1. Den, som genom minuthandel eller utskänkning föryttrar bränvin, utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som, på sätt i § 2 sägs, mellan flere köpare fördelar bränvin, eller, mot föreskriften i § 4 mom. 1, tillhandagar med anskaffande af bränvin, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor, andra gången från 60 till och med 120 kronor och tredje gången från 120 till och med 240 kronor. Den, som fjerde gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till fängelse från och med två månader till och med ett år.

2. Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga bränvin till och med 150 liter tillika med kärl, som för dess afhemtning tjenliga äro, underkastade beslag och förbrutna.

3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då oloflig minuthandel eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit olofligen förytttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i §§ 17 och 18 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolandet, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till oloflig utskänkning, den här stadgade påföljd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlägges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse, hvarom i denna paragraf sägs, skett å sön- eller helgdag, ökas straffet med böter från 15 till och med 30 kronor.

§ 39.

Om den, som till minuthandel med bränvin berättigad är, andra gången beträdes med oloflig utskänkning, vare han tillika denna sin handelsrättighet förlustig.

§ 40.

Öfverträdes förbud, som i § 36 gifvet är, vare lag som i § 38 sägs.

§ 41.

1. Underlåter den, som erhållit rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin att afgift dertför i föreskrifven tid erlägga, varde afgiften genast utmätt. Vid sådan underlåtenhet andra gången vare rättigheten förverkad, och varde försäljningen genast instäld, i stad af magistraten och å landet af kronofogden; men näringsidkaren vare ändock pliktig att, under försäljningsåret, afgiften fortfarande utgöra.

2. Den, som idkar minuthandel med eller utskänkning af bränvin under tid, hvarför afgift icke blifvit i föreskrifven ordning erlagd, böte första gången från och med 15 till och med 30 och andra gången från 30 till och med 60 kronor.

§ 42.

Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än der-till uppgifvet är, eller begagnar någon, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhentas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till minuthandel med eller utskänkning af bränvin berättigad är, mot § 26 mom. 3 och 5 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin rätt till minuthandel eller utskänkning förlustig. Lag samma vare, om den, som erhållit rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, utöfvar densamma annorledes än till förtäring ombord å fartyget eller utan att iakttaga de inskränkingar dervid, som i öfrigt kunna hafva blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 13 mom. 2 föreskrifna.

§ 43.

Förbrytelse mot § 31 straffes enligt § 42.

§ 44.

1. Förbrytelse mot §§ 24, 28, 29, 30 eller 33 straffes med böter från och med 10 till och med 50 kronor.
2. Då förbrytelse skett mot § 33, vare tillika det till salu hållna bränvin underkastadt beslag och förbrutet.

§ 45.

Skulle den, som är pliktig att förbrytelser mot denna förordning åtala, sjelf beträdas med oloffig bränvinsförsäljning, vare han förfallen till dubbla böter och miste tjensten.

§ 46.

Den, som under tid, då han för förbrytelse mot förordningen är under tilltal stäld, samma förbrytelse fortsätter, skall, när han härtill lagligen förvunnen varder, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter eller det fängelsestraff, som för sådan förbrytelse stadgade äro; dock må fängelsestraffet icke öfverstiga ett år.

§ 47.

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som, med hans vetskap, mot denna förordning begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person likasom vore förbrytelsen af husbonden sjelf gjord.

§ 48.

Underlåtes vid landväga transport af bräuvin föreskrift, som i § 37 gifven är, dömes varan förbruten, derest egaren ej gitter visa att hon är af inhemsk tillverkning eller blifvit vederbörligen förtullad.

§ 49.

Böter, som efter denna förordning ådömda äro, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 50.

Då försäljningsavgift jemte böter enligt denna förordning ådömda blifvit, må, der tillgång till avgiften eller någon del deraf saknas, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 51.

Af böter, så ock af försäljningsavgift, som enligt denna förordning ådömas, samt värde af bränvin, som förbrutet anses, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den stads eller sockens fattigkassa, der den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

§ 52.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hälle allvarlig hand öfver iakttagande af hvad i förordningen stadgadt är.

§ 53.

1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt antagas att vaka öfver förordningens efterlefnad, åligge att förbrytelser mot densamma åtala.

2. I öfrigt ege en hvar rättighet att för sådane förbrytelser anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar, eller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk.

3. Då åtal anställles af annan än den, som i mom. 1 af denna § nämnd är, gifve han sin talan allmän åklagare till känna så tidigt, att denne må kunna målets utförande öfvervara.

§ 54.

1. Å landet bör kommunalnämnd och i stad vederbörande kommunalmyndighet egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda till åtal angifna.

2. Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 53 mom. 1 omförmälda allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittnens närvaro.

§ 55.

Ej vare någon jäfvig att angående oloffig bränvinsförsäljning vittne bära endast på den grund, att han dervid bränvin sig tillhandlat eller förtärt.

§ 56.

Förbrytelser mot denna förordning böra vid allmänna domstolarne åtalas och afdömas, med undantag af frågor om oloffig bränvinsförsäljning i de städer, der poliskammare finnes, uti hvilka dylika frågor skola i hittills vanlig ordning behandlas.

Denna förordning träder i kraft från och med det försäljningsår, som tager sin början under år 1885; dock att under nämnda försäljningsår hittills stadgade försäljningsafgifter skola utgöras för alla de rättigheter, som ej blifvit beviljade först efter det denna förordning trädt i kraft.
